Грађа о прошлости Босне, књ. 7, стр. 59–72

Оригинални научни рад
UDK 930.2:003.074“14”
DOI 10.7251/GPB1407059R

Срђан Рудић*
Историјски институт
Београд

ЋИРИЛИЧКИ ДОКУМЕНТИ ПОРОДИЦЕ БОРОВИНИЋ

(I) Високи, 1428, 20. новембар
(II) 1429, 15. децембар
(III) 1430, пре 14. марта
(IV) 1430, пре 26. априла
(V) Високи, 1436, 28. октобар
(VI) 1447, пре 10. марта

(I–II) Кнез босански Тврткo Боровинић обавештава Дубровчане да је кнез Михоч Растић старији измирио све обавезе.

(III) Кнез босански Тврткo Боровинић обавештава Дубровчане да им његов слуга Мојан носи усмене поруке.

(IV) Кнез босански Тврткo Боровинић захваљује Дубровчанима на одговору и обавештава их да је рекао кнезу Михочу Растићу и његовој деци да новац од закупа куће искористе за њену поправку.

(V) Велики кнез босански Тврткo Боровинић обавештава Дубровчане да је кнез Мароје Растић измирио све обавезе.

(VI) Иван, син Тврткa Боровинића, шаље Дубровчанима слугу Милорада да подигне доходак од куће.

Сажетак: Документи које овде објављујемо потичу из канцеларије породице Боровинић – пет је из канцеларије кнеза Тврткa Боровинића, а један из канцеларије његовог сина Ивана. Четири документа су сачувана у препису, а два у оригиналу (III и VI). Осим писма из 1430. године (III), сви остали документи се односе на приходе од куће коју су Боровинићи поседовали у Дубровнику, као и поседа у Сланом и Високом.

Кључне речи: Тврткo Боровинић, Иван Боровинић, Дубровник, Слано, Високо, доходак од куће.

* Ел. пошта: srdjanrudic@yahoo.com

(I)
Кнез босански Тврткo Боровинић обавештава Дубровчане да је кнез Михоч Растић старији измирио све обавезе

Високи, 1428, 20. новембар

Опис и ранија издања

Документ је сачуван у препису дубровачког логотета Руска у књизи *Diversa Notariae* XVI, fol. 20. Са стране се налази запис на латинском: Pro ser Michaele Si. de Restis cum Tuertcho Borouinich.

Ранија издања: М. Пуцић, *Споменици српски* II, 84; Љ. Стојановић, *Повеље и писма* I–2, 8.

Текст[**]

+ **Славноі и велможноі г[оспо]ди кнезѳ и властелѡмь владѳщагѡ гр[а]да** |2| **Дѳбровника wдь кнеза босанскога Тврьтка Боровиника ми**|3| **лостиво поздравлєньє како г[оспо]ди и пријателєм[ь]. Властеле,** |4| **дамо на видѣньє вашоі м(и)л(о)сти како єсмо задоволни wдь** |5| **нашега прокѳратѳра кнеза Михѡча Растика старога wдь** |6| **кѳка и wдь земаль цјо нась стои дохѡдакь wдь всѣхь врѣмень** |7| **до данашњега дне. Зато властеле молимо ваш ѳ м(и)л(о)сть да** |8| **мѳ ви ѳчините задоволно по вашѣхь писмѣхь и по** |9| **вашемь wбичаю. И Б(о)гь ви ѳмножи г(ос)п(од)ства.**[1]

|10| + **Писано ѳ Високѡмь м(є)с(є)ца новембрија** |11| **·к̄· дань лѣто ·ч̄ѳ̄· и ·к̄ѳ̄· лѣтѡ.**

|12| + **Ѩ Рѳско логѡфеть дѳбровчки заповѣдию г[оспо]д[и]на ми кнеза** |13| **Жѡрете Палмѡтика и његова изебранога малога** |14| **вѣка исписахь више писанно wдь рѣчи на рѣчь изь ли**|15|**ста кнеза Тврьтка Боровиника подь своимь печатию.**

Превод

+ Славној и велможној владајућој господи, кнезу и властели града Дубровника од кнеза босанског Тврткa Боровинића љубазан поздрав,

[**] Редакцију издања и превода свих шест докумената урадила је Т. Суботин Голубовић.

[1] На почетку новог реда стоји прецртано: **·к· дань.**

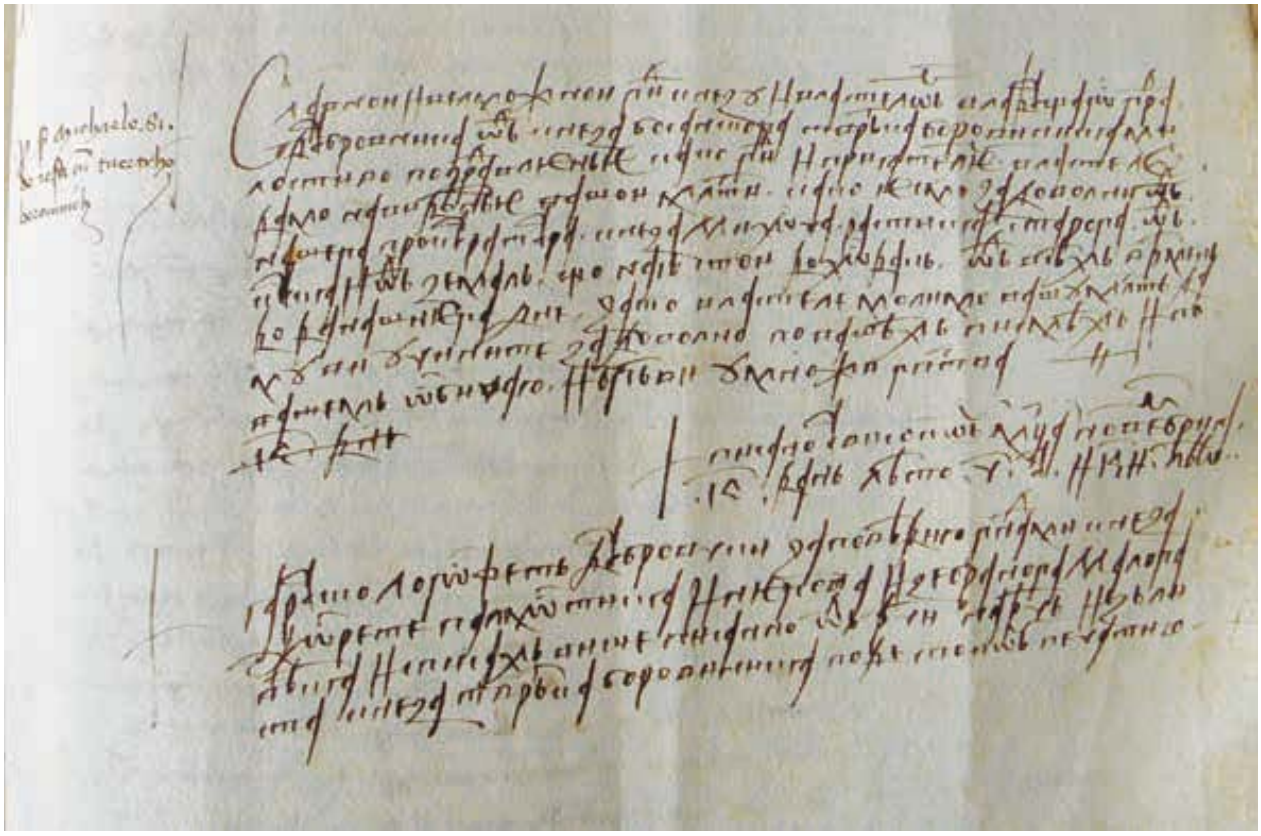

Diversa Notariae XVI, fol. 20

као господи и пријатељима. Властело, дајемо на увид вашој милости да смо задовољени од нашег прокуратора кнеза Михоча Растића старијег за доходак који нам припада од куће и од поседа за сва времена до данашњег дана. Зато молимо вашу милост да му ви учините задовољење по вашим књигама и по вашем обичају. И нека вам Бог умножи господство.

+ Писано у Високом 20. новембра 1428. године.

+ Ја Руско логотет дубровачки, по заповести господина кнеза Жорета Палмотића и његовог изабраног Малог већа, преписах више писано од речи до речи из листа кнеза Твртка Боровинића овереног његовим печатом.

(II)
Кнез босански Твртко Боровинић обавештава Дубровчане да је кнез Михоч Растић старији измирио све обавезе

1429, 15. децембар

Опис и ранија издања

Документ је сачуван у препису дубровачког логотета Руска у књизи *Diversa Notariae* XVI, fol. 171. Са стране се налази запис на латинском: Pro ser Michaele Si. de Restis cum comite Tuertcho Borouinich.

Ранија издања: М. Пуцић, *Споменици српски* II, 89–90; Љ. Стојановић, *Повеље и писма* I–2, 8–9.

Текст

+ **Мѫдрои и славнои и вьзьможнои г[оспо]ди кнезѫ и властелѡмь** |2| **и вьсои ѡпкини владѫщагѡ гр[а]да Дѫбровника ѡдь кнеза бо**|3|**санскога Тврьтка Боровиника м(и)л(о)стиво поклонкньк** |4| **како г[оспо]ди и приятелкм[ь]. Властеле, дамо на видѣньк и прьво** |5| **писасмо вашемѫ г(ос)п(од)ствѫ и по семь пис(а)нию дакмо на видѣньк** |6| **крь ѡдь всѣхь прихѡдищь и наятамь полачь и земаль нашѣхь** |7| **за вса врѣмена минѫта и за ѡвои гѡдице**[2] **ксмо за**|8|**доволни ѡдь кнеза Михѡча Растика старога приятеля и** |9| **прокѫратѫра нашега. Зато вась молю ѫпишите мѫ задоволь**|10|**но ѫ вашѣхь тетразѣхь. И ѡщь да зна г(ос)п(од)ство ваше м(и)л(о)сти вла**|11|**стеле крь землк наше на Сланомь и ѫ Височахь прѣдасмо** |12| **приятелю нашемѫ Добрашинѫ Тврьдавикю грагянинѫ** |13|

[2] Овде стоји прецртана реч **минѫто**.

вашем8. И Б(о)гь ви 8множи г(ос)п(од)ства. Писань м(е)с(е)ца декембриꙗ |14| **·е҃и҃ · д(а)нь на лѣта г[оспо]днꙗ ·ч҃8к҃ѳ҃ · лѣто.**

|15| **Заповѣдию г[оспо]д[и]на кнеза Ж8ха Г8четикꙗ и нѥгѡва изебранога** |16| **малога вѣкꙗ ꙗ Р8ско логѡфет исписахь више речено изь** |17| **листа кнеза босаньскога Тврьтка Боровиникꙗ ѡдь рѣчи на рѣчь ни** |18| **ѡдьложивь ни приложивь кои реч[е]ни листь посла кнез8 и вла**|19|**стелѡмь д8бровчцѣмь вь лѣто ·ч҃8 · и ·к҃ѳ҃ · лѣто м(е)с(е)ца декемь**|20|**бриꙗ ·к҃ · д(а)нь и тьи реч(е)ни листь ѥсть ѡвьдѣ 8 семь тетра**|21|**г8 посталѥнь лицемь.**

Превод

+ Мудрој и славној и свемоћној владајућој господи, кнезу и властели и свој Општини града Дубровника од кнеза босанског Твртка Боровинића љубазни поздрав, као господи и пријатељима. Властело, дајемо на увид те прво писасмо вашем господству, и по том писању дајемо на увид да смо задовољени од кнеза Михоча Растића старог пријатеља и прокуратора нашег од свих прихода и најма куће и поседа наших за сва прошла времена и за ово годиште. Зато вас молимо упишите му задовољење у ваше књиге. И још да зна господство ваше милости да наше поседе на Сланом и у Високом дадосмо нашем пријатељу, а вашем грађанину, Добрашину Тврдавићу. И нека вам Бог умножи господство. Писано 15. децембра 1429. године.

По заповеди господина кнеза Жуха Гучетића и његовог изабраног већа, ја Руско логотет преписах више речено из листа кнеза босанског Твртка Боровинића, од речи до речи (ништа) ни одузевши ни додавши, који посла кнезу и властели дубровачкој 20. децембра 1429. године. И тај лист је овде у овој књизи стављен.

(III)
Кнез босански Твртко Боровинић обавештава Дубровчане да им његов слуга Мојан носи усмене поруке

1430, 14. марта примљено

Опис и ранија издања

Оригинал писма се налази у Државном архиву у Дубровнику у оквиру серије *Prilozi arhivskim serijama* IVa (док. број 48). Писмо

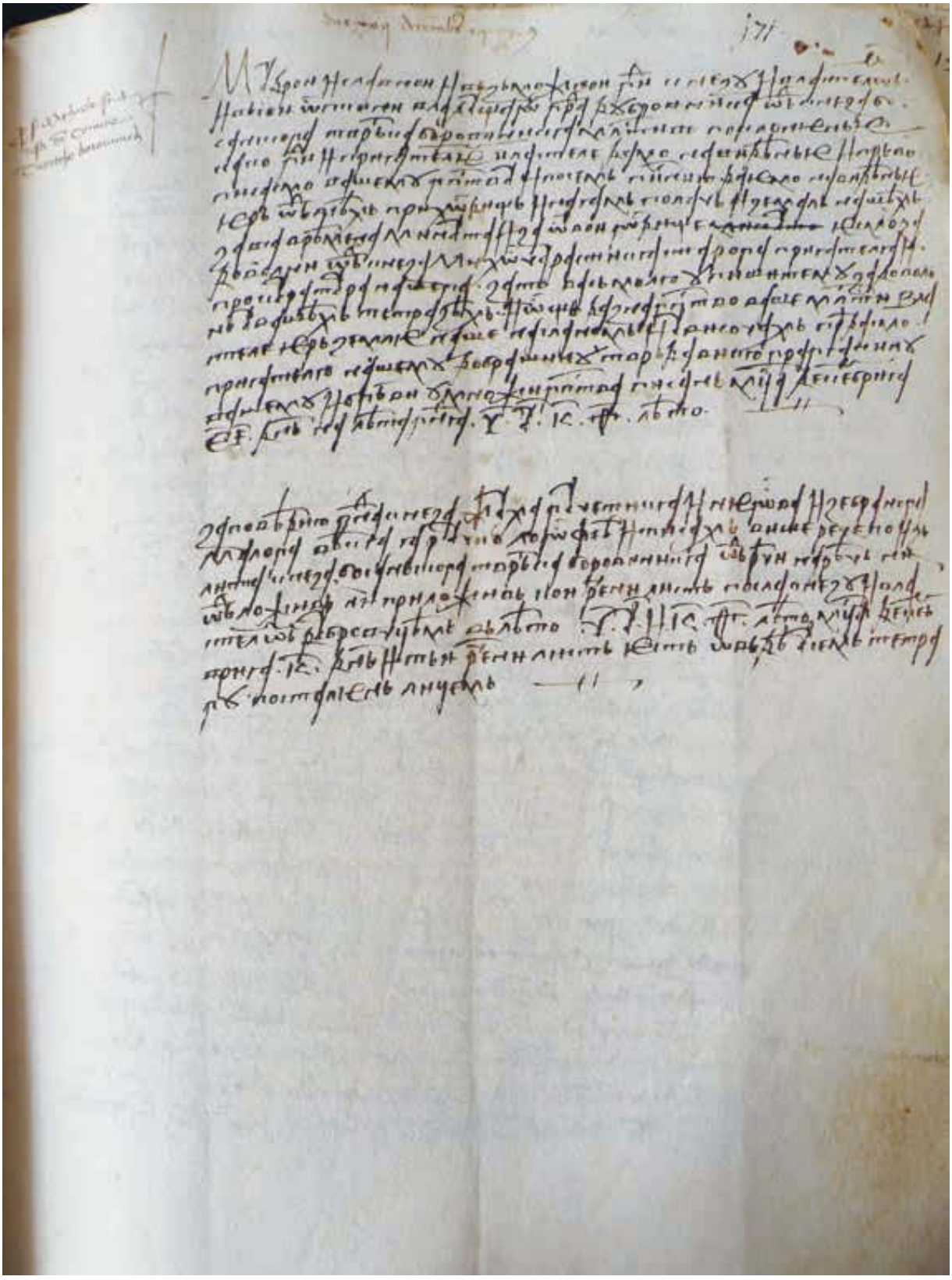

Diversa Notariae XVI, fol. 171

Prilozi arhivskim serijama IVa, dok. 48

је описао Грегор Чремошник. Написано је у пет редова на папиру димензија око 19,5 x 22 цм. Пресавијање, које Чремошник назива „старо босанско“, одозго на доле је 5 цм, одоздо нагоре 5 цм, те са десне стране 7,3 цм и са леве 5,5 цм. Десни прегиб је уметнут у мањи леви. Кроз оба прегиба направљен је по један прорез кроз сва поља, кроз прорезе је била провучена трака од папира и на њен састав наливен зелени восак на који је ударен типар. Приликом отварања писма отпали су и трака и печат. Видљиви су слаби трагови воска и на њима бели четвороугао од траке папира која је лежала од једног прореза до другог.

Са спољне стране је адреса: + **Славноі и вазможноі и много почтеноі и всаке части достоиноі господи кнезѳ и властелемь и всоі wпћини владѳцаго града Дѳбровника**, као и запис на италијанском: Recevuta 14 marzo 1430 de conte Tuertcho.

Ранија издања: М. Пуцић, *Споменици српски* II, 90; Љ. Стојановић, *Повеље и писма* I–2, 9.

Текст

+ **Славноі и вазможноі и многопочтеноі и всаке части достоиноі господи кнезѳ и вла**|2|**стелемь и всоі wпћини владѳцаго града Дѳбровника wд[ь] кнеза босаньскога** |3| **Тврьтка Боровинића властеле wто послахь к вашоі милости слѳгѳ** |4| **нашега Моѓана цо вамь говори wд наше стране вѣрѳи мѳ ваша** |5| **милость наше сѳ ричи и наше посланье. И Бог вамь ѳмножи госпоцтво.**

Превод

+ Славној и свемоћној и многопоштованој и сваке части достојној господи, кнезу и властели и свој Општини владајућој града Дубровника од кнеза босанског Тврткa Боровинића. Послах вашој милости слугу нашег Мојана. Верујте му, ваша милости, да су наше речи и наша порука оно што вам говори у наше име. И нека вам Бог умножи господство.

(IV)
Кнез босански Твртко Боровинић захваљује Дубровчанима на одговору

1430, април

Опис и ранија издања

Документ је сачуван у препису дубровачког логотета Руска у књизи *Diversa Notariae* XVI, fol. 231. Са стране се налази запис на латинском: Pro ser Michaele Si. de Restis.

Ранија издања: М. Пуцић, *Споменици српски* II, 90–91; Љ. Стојановић, *Повеље и писма* I–2, 10.

Текст

+ Славнои и вьзмѡжнои мꙋдрои и племенитои г[оспо]ди кнезꙋ и властелѡмь и вьсои ѡпкинѣ |2| владꙋщега гр[а]да Дꙋбровника како г[оспо]ди и приꙗтелѥм[ь] ѡдь кнеза |3| босанскога Тврьтка Боровиникꙗ. Властеле слахь кь вашои |4| м(и)л(о)сти слꙋгꙋ и ближикꙋ нашега Моꙗна и ѡво смь разꙋмѣль |5| що ми ѥ ваша м(и)л(о)сть ѡдьповидѣла за посаль за кои смь слаль. |6| Ми захвалꙗмо вашемꙋ г(ос)п(од)ствꙋ смѣрно и м(и)л(о)стиво како |7| г[оспо]ди и приꙗтелѥм[ь] на всакои правди кою ми ꙋказꙋѥ ваша |8| м(и)л(о)сть. За тои вась Б(о)гь чтꙋѥ ѥрь ви дрьжите правдꙋ |9| и законь како ѥ вамь потрѣбно. Зато нека ѥ вашои |10| м(и)л(о)сти на видѣньѥ како рекѡхь нашемꙋ приꙗтелю кнезꙋ |11| Михѡчꙋ Растикю и нѥгови дѣци що ме гѡди стои ѡдь полаче |12| прихѡтка сегаи гѡдища тѣми да ми направлꙗ полачꙋ |13| щоно ѥ потрѣбно тоизи полачи направити.

|14| + Лѣто рождьства Христова тисꙋшно и четир(и) ста и ·л҃· лѣтѡ |15| м(е)с(е)ца априла ·к҃ѕ҃· днь заповѣдию г[оспо]д[и]на ми кнеза Жѡрете |16| Палмѡтикꙗ ки мѣще кнеза бѣще мѣще Мароꙗ Чрѣвикꙗ|17|ки занемѡщь не могаше сидѣти и нѥгова малога вѣкꙗ |18| ꙗ Рꙋско логѡфеть исписахь више писанно изь листа |19| кнеза Тврьтка Боровиникꙗ кои досла кнезꙋ и властелемь |20| дꙋбровчцѣмь ѡдь рѣчи на рѣчь ни ѡдьложивьше ни прило|21|живьше добрѣ и вѣрно прѣписахь.

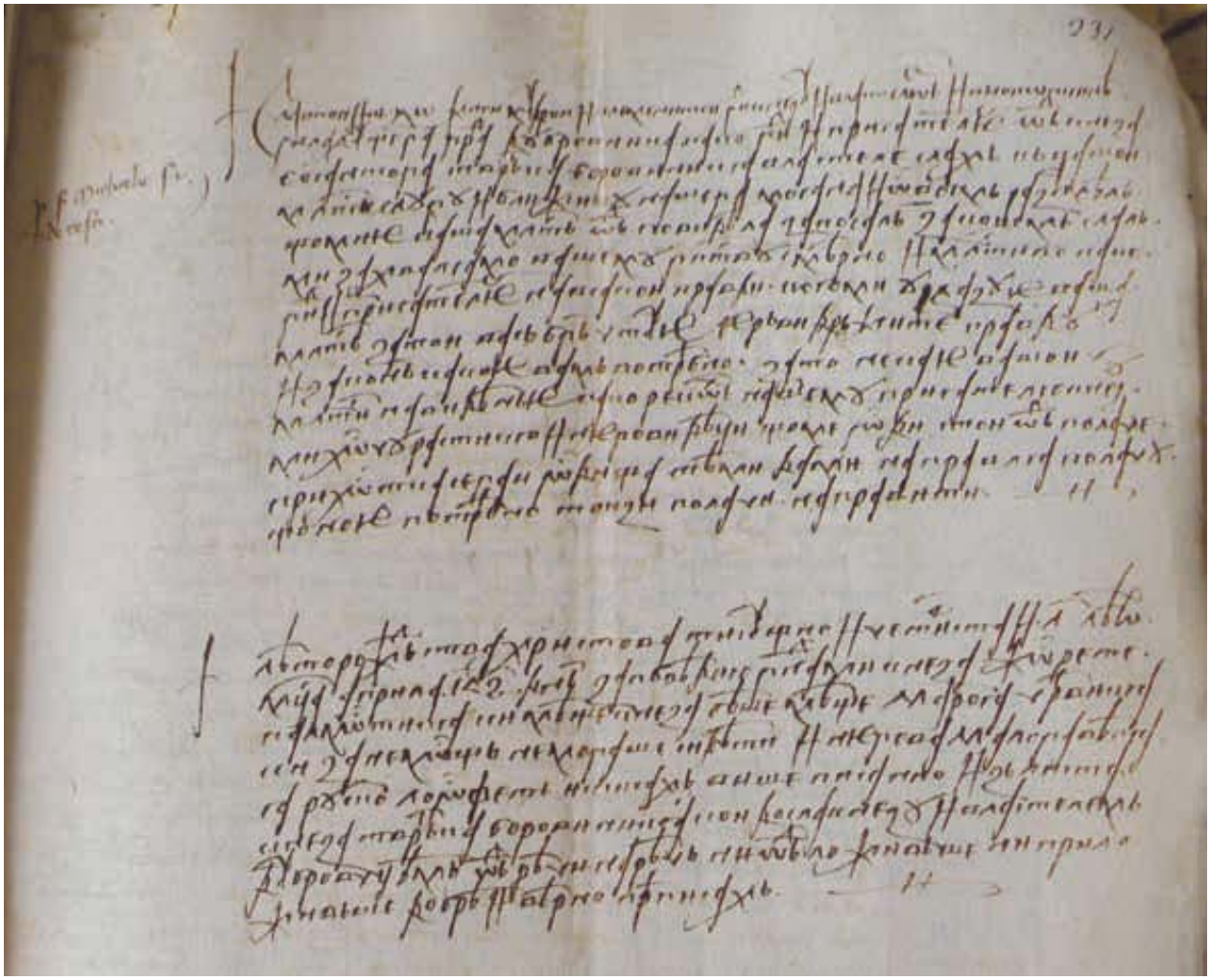

Diversa Notariae XVI, fol. 231

Превод

+ Славној и свемоћној, мудрој и племенитој владајућој господи, кнезу и властели и свој Општини града Дубровника, као господи и пријатељима од кнеза босанског Тврткa Боровинића. Властело, слао сам к вашој милости слугу и повереника нашег Мојана, и разумео сам што ми је ваша милост одговорила у вези посла за који смо га слали. Захваљујемо вашему господству смерно и љубазно као господи и пријатељима за сваку правду коју ми ваша милост указује. Зато вас Бог поштује – јер ви држите правду и закон како је вама потребно. Зато нека је вашој милости на увид да смо рекли кнезу нашем пријатељу Михочу Растићу и његовој деци да све што ми припада дохотка од куће за ову годину (искористе) да тиме поправе на кући све што је потребно.

+ 26. априла 1430. године од рођења Христова по заповеди господина ми кнеза Жорета Палмотића, који место кнеза беше место Мароја Чревића који се разболео и не могаше седети, и његовог Малог већа, ја Руско логотет преписах више писано из листа кнеза Тврткa Боровинића, који је послао кнезу и властели дубровачкој, од речи до речи (ништа) ни не одузевши ни додавши, добро и верно преписах.

(V)
Велики кнез босански Тврткo Боровинић обавештава Дубровчане да је кнез Мароје Растић измирио све обавезе

Високи, 1436, 28. октобар

Опис и ранија издања

Документ је сачуван у препису дубровачког логотета Руска у књизи *Diversa Notariae* XXI, fol. 47’. Са стране се налазе записи: Letera de conte Turtcho Borovinich como confesse esser pagado de ser Marino de Resti per li afiti dele caxe per li tempi passadi e de questo anno de 1436 per tuto mexe março и Littere (conserva)te per partem minoris consilii captam die (suprascripto) habite sunt autentice.

Ранија издања: М. Пуцић, *Споменици српски* II, 93; Љ. Стојановић, *Повеље и писма* I–2, 10–11.

Текст

Славноі и вемоҗноі мѫдроі и племенитоі и многопочтеноі |2| **и всаке части достоиноі господи дѫбровачкоі князѫ** |3| **и властелѡм[ь] и всоі ѡпкини владѫщагѡ гр[а]да Дѫбровника** |4| **ѡд вашега слѫге и прыателꙗ Тврьтка Боровиника** |5| **милостю божиѡм[ь] великога кнеза босанскога какѡ** |6| **господи и прыателем[ь]. Властеле, дамо на видиенѥ** |7| **вашемѫ госпо(д)с(т)вѫ ерь прьмисмо и задоволни бисмѡ** |8| **на пѫонѫ ѡд кнеза Мароꙗ Растика з братиѡм[ь] ѡд[ь]** |9| **наима кѫкь ке сѫ биле гѡ[спо]д[и]на херьцега за половинѫ** |10| **ка намь прьстои за ѡвои лиетѡ и за ѡвиѥх врьмень** |11| **минѫтиех[ь] до лиет рожства Христова ·ā͞ѻ͞ѵ͞л͞ѕ͞· лието** |12| **по вась миес(ѥ)ць марать. Затои вась молю како гѡсподѫ** |13| **и прыатели реците им[ь] ѫписати ѫ вашихь тетразиех[ь]** |14| **и ѫчинити задоволе под вашем[ь] ѡбичаю. И за веке** |15| **веровано ѡвь листь нашь ѫдасмо вашемѫ госпо(д)с(т)вѫ** |16| **по Гр̀бачѫ Юнаковикю и по Вокоти Милѫтовикю** |17| **и по Милакѫ Ѡстоикю по вашиех грагаҳь. И Б(о)г[ь] ви** |18| **ѫмножи госпо(д)с(т)ва. Ѧ писань м(ѥ)с(ѥ)ца ѡкт[об]рꙗ ·к͞и͞· дана** |19| **на Високомь.**

Превод

Славној и велеможној, мудрој и племенитој и многопоштованој и сваке части достојној владајућој господи, дубровачком кнезу и властели и свој Општини града Дубровника као господи и пријатељима од вашега слуге и пријатеља Тврткa Боровинића милошћу божјом великог кнеза босанског. Властело, дајем на увид вашему господству да смо задовољени од кнеза Мароја Растића и браће (његове), јер смо примили најам од куће која је припадала господину херцегу, половину која нам припада за ову годину и за ова времена прошла од рођења Христова 1436. године месеца марта. Зато вас молим као господу и пријатеље, реците им да упишу у ваше књиге, те учините задовољење (Мароју Растићу) по вашем обичају. И за веће веровање овај лист наш посласмо вашем господству по вашим грађанима Грубачу Јунаковићу, Вокоти Милутовићу и Милану Остојићу. И нека вам Бог умножи господство. Писано 28. октобра у Високом.

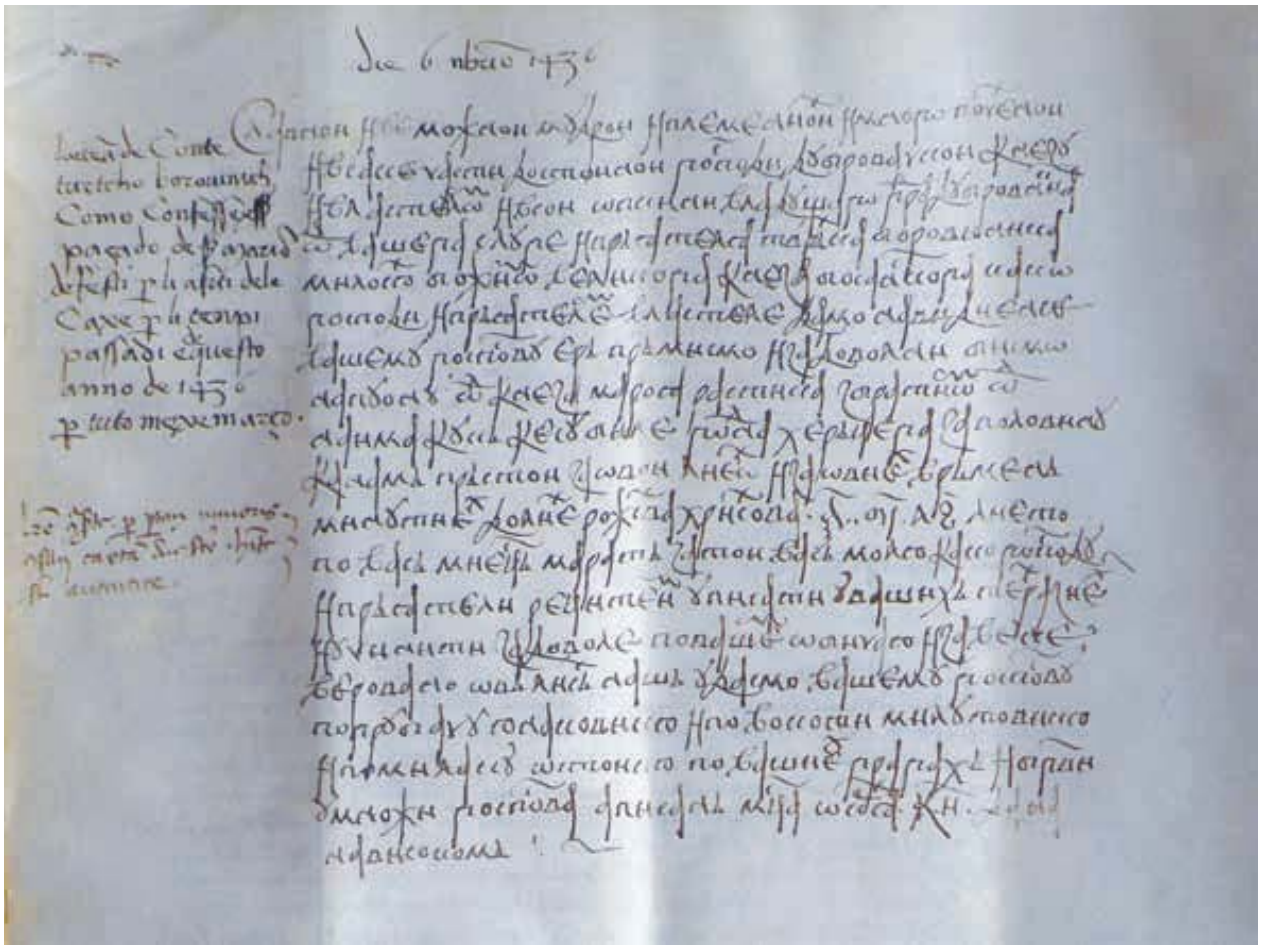

Diversa Notariae XXI, fol. 47'

(VI)
Иван, син Тврткa Боровинића, шаље Дубровчанима слугу Милорада да подигне доходак од куће

1447, 10. марта примљено

Опис и ранија издања

Оригинал писма се налази у Државном архиву у Дубровнику у оквиру серије *Prilozi arhivskim serijama* IVc. Извађено је из књиге *Procura de Notaria* II, fol. 32. Написано је ситним и доста правилним рукописом у седам редова на хартији димензија око 22 x 21 цм. Хартија је пресавијена најпре 9 цм одозго на доле, потом 7,5 цм са леве и 5,5 цм са десне стране. Леви прегиб је уметнут у мањи десни. Видљиви су трагови печата који је вероватно био причвршћен на исти начин као у документу III.

Са спољне стране је адреса и још два записа: + **Славнимь и велеможнимь г[оспо]д[и]н҃ кнез҃**[3] **и властеломь д҃бровачцимь влад҃цаго града Д҃бровника**; Rp. die X marcii 1447 de Juan de Tuertcho Borouinich procura dixe in Milora che possa schoder denari del afito dela casa; Examinata la testimonianca e aceta per miser lo Retor coli sui zudexi Ratcho Pripchouich Mileta Radicheuich.

Ранија издања: М. Динић, *Три ћириловска писма из 1447. године,* Прилози КЈИФ XV–1–2 (1935) 166–167.

Текст

+ **Славнимь и велеможнимь г(оспо)д(и)н҃ кнез҃**[4] **и властеломь д҃бровачци**|2|**мь влад҃цаго града Д҃бровника wд Ивана сина Тврьтка Бо**|3|**ровинића смирьно поклонение. Господо да ви е ҃ знание ер**|4|**е посиламь сл҃г҃ мога Милорада да може скожати пинз**|5|**е w[ь] к҃ће мое како га Иванъ. И wдвише за веће вирование по**|6|**ставихъ поставихъ** (!) **том҃и свидоке Ратка Припьковића Ивана** |7| **Богишића и Милет҃ Радићевића. И Бог ви ҃множи госпоцтва.**

[3] Код Динића: **кнз҃**.

[4] Исто.

Превод

+ Славном и велеможном господину кнезу и владајућој властели дубровачкој града Дубровника од Ивана сина Твртка Боровинића смерни поздрав. Господо, знајте да шаљем слугу мога Милорада да узме новце од куће моје уместо мене. И за веће веровање поставих томе сведоке Ратка Припковића, Ивана Богишића и Милету Радићевића. И нека вам Бог умножи господство.

Историјски оквир настанка докумената и дипломатичка анализа

Пет од шест овде обрађених докумената односи се на приходе од куће коју су Боровинићи поседовали у Дубровнику, као и од поседа у Сланом и Високом. У посед куће у Дубровнику и поседа у Сланом Тврtко Боровинић је дошао женидбом са Катарином, кћерком Балше, а унуком херцега Хрвоја Вукчића Хрватинића.[5] Реч је о кући коју је Хрвоје Вукчић добио приликом примања у ред дубровачке властеле 1399. године, као и о поседу који је добио у Сланом. Од 1423. године Дубровчани су по половину прихода од херцегове куће и поседа у „Новим земљама“ давали Балшиним кћеркама Доротеји и Катарини.[6] Тврtко Боровинић се у вези са херцеговом кућом и поседом у „Новим земљама“ први пут помиње 21. фебруар 1425, када је у Дубровнику боравио његов посланик Иван Радојевић. Подаци из записника Малог већа од 15. јуна 1426. и 13. маја 1427. сведоче да су Дубровчани примили писма Тврtка Боровинића која се односе на поменуте поседе.[7]

Од тренутка када је приход од некадашње херцегове куће припао његовим унукама, па наредних стотинак година закупци куће били су чланови дубровачке властеоске породице Растић. Из овде приређеног

[5] О Тврtку Боровинићу погледати: P. Ćošković, *Veliki knez bosanski Tvrtko Borovinić*, Croatica Christiana Periodica 37 (1996) 57–81; С. Рудић, *Боровинићи, властеоска породица из источне Босне*, Земља Павловића, средњи вијек и период турске владавине, Бања Лука – Српско Сарајево 2003, 259–278.

[6] Погледати: С. Рудић, *О кући Хрвоја Вукчића Хрватинића у Дубровнику*, ИЧ 56 (2008) 353–369. Посед у Сланом је у лето 1402. године, након Хрвојевог захтева, добио и Балша. Нажалост, о судбини његовог поседа нема података. *Исто*, 355.

[7] DAD, *Consilium Minus* (*Cons. Min.*) III, fol. 202 (21. II 1425); IV, fol. 16’ (15. VI 1426); IV, fol. 88’ (13. V 1427). С. Рудић, *О кући Хрвоја Вукчића Хрватинића у Дубровнику*, 364.

писма из 1429. године сазнајемо да је Тврtко Боровинић поседе у Сланом и Високом дао у закуп Добрашину Тврдавићу. Док је јасно како је Тврtко добио посед у Сланом, није јасно одакле му посед у Високом.[8]

Посматрани документи су важни и са становишта проучавања титула у средњовековној босанској држави. Наиме, у њима се Тврtко Боровинић наводи са титулама *кнез босански* и *велики кнез босански*. У ранијим ћириличким документима (1417–1423) титулисан је само као *кнез*. Тврtко је једина личност у средњовековној Босни која се помиње са све три титуле, што свакако говори о његовом успону у хијерархији средњовековне босанске државе. И поред покушаја да се објасне стварне разлике у функцијама које су вршили носиоци ових титула, још увек нисмо у стању да одговоримо на питање шта оне у ствари представљају и у чему се суштински разликују.[9]

Интересантно је да се ни у једном документу не помиње име писара. Грегор Чремошник је сматрао да пошто се код друге властеле дијаци редовно потписују, те само изузетно остају непознати, доследна анонимност у Тврtковим писмима може значити да их је он сам писао.[10] Павао Анђелић, за разлику од њега, верује да је велики босански кнез Тврtко Боровинић имао своју канцеларију.[11] Упоређивањем рукописа писама сачуваних у оригиналу (III и VI), стиче се утисак да је реч о истоветном рукопису, односно делује као да их је саставила иста рука.

Када је реч о поменута два писма, мора се приметити и да су у оба случаја употребљени листови хартије несразмерно велики у односу на величину текста.

Боровинићи су имали и печат који није сачуван. Дубровачки логотет Руско је у белешци испод преписа документа из 1428. године забележио да га је преписао **изь листа кнеза Тврьтка Боровиникъ**

[8] Пејо Ћошковић сматра вероватним да су Боровинићи били из Високог или његове околине. P. Ćošković, *Veliki knez bosanski Tvrtko Borovinić*, 62–63. Претходни истраживачи су, на основу тврдње да су Боровинићи били рођаци Павловића, сматрали да они потичу из источне Босне.

[9] Погледати: P. Anđelić, *Bobovac i Kraljeva Sutjeska, stolna mjesta bosanskih vladara u XIV i XV stoljeću*, Sarajevo 1973, 232; П. Анђелић, *Месновићи, Масновићи, Бубањићи – хумска и босанска властела*, Херцеговина 2 (1982) 84; M. Vego, *Postanak srednjovjekovne bosanske države*, Sarajevo 1982, 80; С. Ћирковић, *Двор и култура у босанској држави*, Работници. Војници. Духовници, Београд 1997, 442–443; P. Ćošković, *Veliki knez bosanski Tvrtko Borovinić*, 71–72; Р. Михаљчић, *Кнез*, Владарске титуле обласних господара, Сабрана дела VI, Београд 2001, 99–100.

[10] G. Čremošnik, *Bosanske i humske povelje srednjeg vijeka*, GZM, n. s., VII (1952) 335.

[11] P. Anđelić, *Bobovac i Kraljeva Sutjeska*, 217.

подь своимь печатию. Остаци печата су видљиви и на оба сачувана оригинална документа Боровинића (1430. и 1447). У оба случаја је коришћен тамнозелени восак.

Просопографски подаци

У претходним свескама *Грађе о прошлости Босне* већ је објашњена следећа личност: **Тврткo Боровинић** (ГПБ 4, 145).

Кнез Михоч Растић (**Micoçius Syme de Resti**), I (документ) 5 (ред у изворнику); II 8; IV 11 – дубровачки властелин. Помиње се између 1366. и 1431. године. Заједно са братом Марином, крајем XIV и у првим деценијама XV века, играо је значајну улогу у дипломатским односима са Босном, као и са Србијом и Угарском. Био је ожењен Николетом из рода Бенешић, са којом је имао седам синова и три кћерке.

Литература: И. Манкен, *Дубровачки патрицијат у XIV веку*, Београд 1960, 390–392, табла LX/1.

Кнез Жоре Палмотић (**Zore Nicho de Palmota**), I 13; IV 15–16 – дубровачки властелин. Помиње се између 1392. и 1441. године. Два пута се женио – први пут Перулом из рода Менчетић, а други пут Николетом из рода Проданчић. Имао је два сина и четири кћери.

Литература: И. Манкен, *Дубровачки патрицијат*, 355, табла LII.

Кнез Жухо Гучетић (**Georgius Clementis de Goçe**, помиње се и као **Жухо Драгојевић**), II 15 – дубровачки властелин. Помиње се између 1410. и 1457. године. Био је четрдесетих година consul Catalanorum у Дубровнику. Био је ожењен Гајушом из рода Журговић. Имао је девет синова и пет кћери.

Литература: И. Манкен, *Дубровачки патрицијат*, 253, табла XXXIV/2 и XXXIV/3.

Добрашин Тврдавић, II 12 – дубровачки грађанин.

Мојан, III 4; IV 4 – слуга Тврткa Боровинића.

Кнез Мароје Чревић (**Marinus Petri de Zrieva**), IV 16 – дубровачки властелин. Помиње се између 1371. и 1430. године. Био је ожењен Боженом из рода Бунић. Имао је три сина и две кћери.

Литература: И. Манкен, *Дубровачки патрицијат*, 253, табла LXXVIII/2.

Кнез Мароје Растић (**Maroe Michaelis de Resti**), V 8 – дубровачки властелин, син Михоча Растића. Помиње се у периоду 1399–1464. године.

Вршио је дужност thesaurarius-а на босанском двору и дипломатску службу за Дубровачку републику. Два пута се женио – први пут Јелушом из рода Пуцић, а други пут Декушом из рода Гучетић. Имао је четири сина.

Литература: И. Манкен, *Дубровачки патрицијат*, 392, табла LX/1.

Грубач Јунаковић, V 16 – дубровачки грађанин.

Вокота Милутиновић, V 16 – дубровачки грађанин.

Милан Остојић V 17 – дубровачки грађанин.

Иван Боровинић, VI 2, 5 – син Тврткa Боровинића. Помиње се само 1447. године.

Милорад, VI 4 – слуга Ивана Боровинића.

Ратко Припковић, VI 6 – сведок Ивана Боровинића.

Иван Богишић, VI 6–7 – сведок Ивана Боровинића.

Милета Радићевић, VI 7 – сведок Ивана Боровинића.

Srđan Rudić
Institut d'Histoire
Belgrade

DOCUMENT EN CYRILLIQUE DE LA FAMILLE BOROVINIĆ

(I) Visoki 1428, 20 novembre
(II) 1429, 15 décembre
(III) 1430, avant le 14 mars
(IV) 1430, avant le 26 avril
(V) Visoki, 1436, 28 octobre
(VI) 1447, avant le 10 mar

Résumé

Les documents que nous publions ici proviennent de la chancellerie de la famille des Borovinić soit cinq de la chancellerie du knez Tvrtko Borovinić et un de la chancellerie de son fils Ivan. Quatre documents sont conservés sous forme de copies et deux sous forme d'originaux (III et VI). Excepté une lettre de 1430 (III), tous les autres documents concernent les revenus provenant d'une maison que les Borovinić possédaient à Dubrovnik, ainsi que de biens détenus à Slano et Visoko. Le revenu provenant de la moitié de ladite maison de Dubrovnik et des biens situés à Slano a échu à Tvrtko Borovinić à la suite de son mariage avec Katarina, fille de Balša, et petite fille de l'herceg Hrvoje Vukšić Hrvatinić. Depuis lors et au cours des cents années suivantes, les locataires de cette maison ont été des membres de la famille ragusaine des Rastić.

Mots-clés: Tvrtko Borovinić, Ivan Borovinić, Dubrovnik, Slano, Visoko, revenu d'un maison.